

Anvendelse af systemet i konkrete afgørelser

Winnie Heltborg Brøndum
Natur- og miljøkonsulent

Disposition

- Naturbeskyttelsesloven
- Naturtilstandsvurderingssystemet
 - Fordele og begrænsninger
- Eksempler på anvendelse
- Ønsker

Naturbeskyttelsesloven

Beskytter naturen med dens bestand af vilde dyr og planter samt deres levesteder

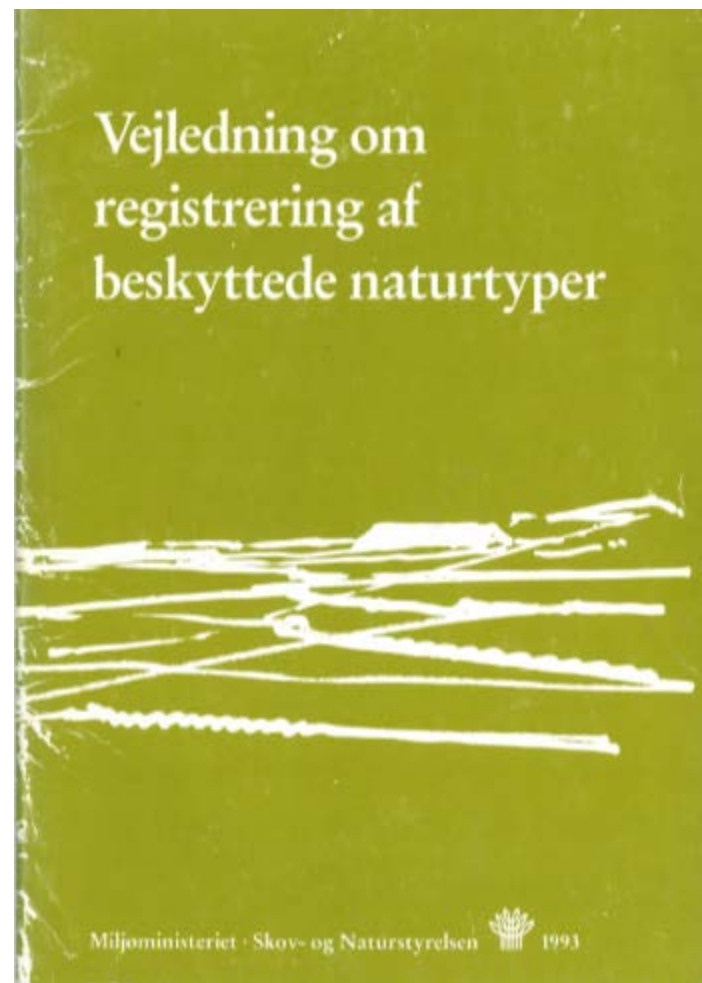
Total ca. 348.000 ha §3-beskyttede naturarealer

Cirka!

Dynamisk beskyttelse vejledende registreret

Oversigt (indholdsfortegnelse)	
Kapitel 1	Registrering af beskyttede naturtyper
Kapitel 2	Indsendelse af oplysninger til Skov- og Naturstyrelsen
Den fulde tekst	
Cirkulære om registrering af beskyttede naturtyper samt om indsendelse af oplysninger til Skov- og Naturstyrelsen	
(Til samtlige amtsråd)	
I medfør af § 7 og § 68, stk. 1, i lov nr. 9 af 3. januar 1992 om naturbeskyttelse fastsættes:	
Kapitel 1	
<i>Registrering af beskyttede naturtyper</i>	
§ 1. Amtsrådet foretager en førstegangs registrering af de naturtyper, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	
Stk. 2. Registreringen sker på grundlag af Miljøministeriets vejledning om registrering af beskyttede naturtyper.	
Stk. 3. De registrerede arealer indtegnes på Kort- og Matrikelstyrelsens kortværk Danmark 1:25.000 eller tilsvarende kort, og der foretages en optælling og arealberegning af de beskyttede arealer.	

Løst beskrevne
Ingen formkrav

Registreringsvejledningen

Definition af beskyttede naturtyper

Vegetation, jordbund, fugtighed, beliggenhed, drift

INDLEDNING.

For de terrestriske naturtyper (dvs. heder, moser og lignende, strandenge og strandsumpe, ferske enge og overdrev) gælder, at de defineres ud fra en konkret vurdering på baggrund af en række kriterier. Hovedvægten vil oftest ligge på vegetationen, men også jordbund, fugtighedsforhold, beliggenhed og nuværende og tidligere drift vil indgå i vurderingen af, om et areal er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Øget fokus og retsvirkning

- Serviceeftersyn og opdatering
- Husdyrbrugsloven
- Forbud mod gødsugning og sprøjtning
- Bødestraf
- Flere forespørgsler
- Tvister?
- Ingen nye retningslinjer

Klagenævnets afgørelser

- Meget begrænset kvalitativt sammenligningsgrundlag
 - Hvornår indtræder beskyttelsen?
 - Hvornår udtræder beskyttelsen?
- Forvaltes naturtyperne ensartet på tværs af landet?
- Flytter niveauet sig?
- Dokumentationskrav for skønnet

Anvendelse i forhold til § 3 registreringer

- Er ikke fremstillet med det specifikke formål at klassificere naturtyperne, eller vurdere status og afgrænsning for naturarealer
- Giver i sig selv ikke svar på om et areal er omfattet af beskyttelse
- Kan anvendes på forskellige niveauer, som har indflydelse på fortolkningsmulighederne

Tvivlsom anvendelse eller forvirrende referencer?

- *Således finder nævnet, at amtet har registreret en vegetation, der er typisk for biologiske overdrev i henhold til DMU's registreringsværktøj Teknisk anvisning (NMK-510-0001)*

Karakteristisk?

- *"Klager har gjort gældende, at den sydlige del af areal 4, som har henligget udyrket mellem 38-45 år ikke er overdrev, da området er domineret af Bjerg Rørhvene."*
- *"Ifølge DMUs registreringsskema er arten imidlertid ikke en problemart, men derimod en art, som er karakteristisk for surt overdrev. Nævnet finder derfor ikke, at der på den baggrund er grundlag for at ændre kommunens afgrænsning af det § 3-beskyttede overdrev." (NMK-510-00395)*

Klassifikation?

En kommune konkluderer, at der må være tale om mose idet arealet rummer *"en lang række plantearter, som er karakteristiske for moser. Blandt andet ses skov-angelik, Kær-Fladstjerne, Kær-Galtetand, Sump-Kællingetand, Eng-Nellikerod, Kær-Padderok, Kruset Skræppe og Kær-Tidsel, der alle er positiv-arter for naturtypen."* (NMK-510-00224)

Betegnelser og definitioner

Græs- og urtevegetationen er oftest righoldig og varieret. Nogle typiske overdrevsarter er:

typiske overdrevsarter

Dværgbunke, bølget bunke, tandbælg, hjertegræs, kat-teskæg, fåre-svingel, fløjlsgræs, vår-star, pille-star, dunet vejbred, knoldet mjødurt, knold-ranunkel, alm. mælkeurt, eng-havre, kattefod, blå-klokke, stor knopurt, tormentil, lyng-snerre, mark-krageklo, blåhat, blåmunke, mark-bynke, gul evighedsblomst, gul snerre, smalbladet høgeurt, hunde-viol, krat-fladbælg, prikbladet og kantet perikon, lav tidsel, bakketidsel, timian, bugtet kløver, hulkrævet kodriver og mark-frytle. Denne liste over karakteristiske overdrevsarter er dog ikke komplet.

Registreringsskema

Registreringsskema til overdrev, version 1.04 (jan. 10)

side 1

Typiske arter

Feltskema til overdrev, Artsregistrering

Kode	Arealtype	Pct.	Dok.felt	UTM-koordinater for dokumentationsfelt	
A	Relativ upåvirket areal				Y:
B	Tydeligt påvirket areal				

Typiske arter fra overdrev

Hele arealet: angiv fund med arealkode A el B. (dominerende arter markeres med cirkel om) Dokumentationsfelt: angiv fund med X

agermåne, almindelig (K)	katteskæg (S*)	siv, lyse- (S)
ahorn ()	klokke, liden (*)	skabiose, due- (K**)
bakketidsel (K*)	kløver, bugtet (*)	skjaller, liden (*)
blæresmælde (K)	kløver, fin ()	skræppe, kruset (#)

Hypnum cupressiforme (S*)	rottehal, eng- ()	voldtimian (K*)	Løvfrø
høgeurt, håret (*)	rottehal, glat (K**)	ærenpris, læge- (S*)	Markfirben
høgeurt, smalbladet (S*)	rottehal, knold- (K*)	ærenpris, mark- ()	Eremit
hønsetarm, almindelig ()	rundbælg (*)	ærenpris, tveskægget ()	Stellas mosskorpion
hønsetarm, femhannet (*)	rødknæ (S)		Hedepletvinge
hør, vild (K*)	røllike, almindelig ()		Sortpletet blåfugl
jordbær, bakke- (K*)	rørhvene, bjerg- (S)		Stor kærguldsmed
kalkkarse, stivhåret (K*)	Scleropodium purum ()		Grøn kølleuldsmed
kamgræs, almindelig (*)	siv, knop- (S)		Grøn mosaikguldsmed

K: fortrinsvis kalkholdig bund **S:** fortrinsvis sur bund, **#:** problem-/invasivart, *****: positivart ****:** særlig værdifuld positivart

Indikatorarter er fremhævet. 2 eller flere indikatorarter er tegn på A-arealer (god naturtilstand)

Klassifikation med indikatorarter?

Hovednaturtype	ArtID	Dansk artsnavn	Videnskabeligt artsnavn	Score
Hede	6557	bølle, mose-	Vaccinium uliginosum	4
	5946	djævelsbid	Succisa pratensis	7
	5917	fladstjerne, græsbladet	Stellaria graminea	4
	429	gulaks, vellugtende	Anthoxanthum odoratum	4
	5780	gyldenris, almindelig	Solidago virgaurea	4
	3054	høgeurt, smalbladet	Hieracium umbellatum	5
	1461	hønsetarm, almindelig	Cerastium fontanum ssp. vulgare var. vulgare	2
	3939	kattesæg	Nardus stricta	5
	1020	klokke, liden	Campanula rotundifolia	5
	3168	kongepen, almindelig	Hypochoeris radicata	3
	3585	kællingetand, klit-	Lotus pedunculatus var. villosus	4
	4940	næbfrø, hvid	Rhynchospora alba	6
	4494	rapgræs, almindelig	Poa trivialis	2
	4489	rapgræs, eng-	Poa pratensis ssp. pratensis	2
	2585	svingel, fåre-	Festuca ovina	5
	1985	Tandbælg	Danthonia decumbens	6
	4673	Tormentil	Potentilla erecta	6
	6556	Tranebær	Vaccinium oxycoccos	5
	2727	visse, engelsk	Genista anglica	5
	6646	ærenpris, læge-	Veronica officinalis	5

Indikatorarter for hovednaturtypen Overdrev

Hovednaturtype	ArtID	Dansk artsnavn	Videnskabeligt artsnavn	Score
Overdrev	3226	Blåmunke	Jasione montana	4
	5946	Djævelsbid	Succisa pratensis	7
	3288	Ene	Juniperus communis	4
	3381	fladbælg, krat-	Lathyrus linifolius	5
	974	Hedelyng	Calluna vulgaris	4

Kilde: Teknisk anvisning til feltregistrering

Basisregistrering eller udvidet registrering?

- *Nævnet bemærker, at kommunen allerede har foretaget en udvidet registrering i form af registrering i dokumentationscirkel, hvilket efter DMU's Tekniske anvisning ikke er nødvendigt for at foretage en § 3 registrering (NMK-510-00395)*

Tilstandsvurdering som ufortolket skønsgrundlag

- Undladelse af skøn eller upræcist skønsgrundlag
- Udvidende fortolkning af typiske/karakteristiske arter for naturtyperne
- Beskyttelse af "halvkulturarealer" og restriktiv/forkert forvaltning

Registrering af overdrev?

Registrering af eng?

- Indskrænket råderet
 - Indvandring af vilde planter
 - Reduceret foderværdi
 - Ejendomsværditab?
-
- Dokumentation for omlægning?
 - Bøde?

Foto: Thyge Nygaard

Klarer rammer og målrettede værktøjer

- Bedre værktøjer
- Opfordring til en vis (centralt foretaget) ensretning af rammerne for registrering, så både sagsbehandlere og berørte borgere har bedre rammer for bedømmelsen af, hvornår der foreligger et § 3 beskyttet areal
- Diskussion af hvornår beskyttelse indtræder
- Revidering af lovgivningen, klassifikation af natur